

Asia: VN/13333/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (valmistavan opetuksen lisäopetus ja aamu- ja iltapäivätoiminnan rahoitus)

Lausunnonantajan lausunto

Mitä mieltä olette perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksesta?

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi perusopetuslakiin mahdollisuus perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetukseen yhden lukuvuoden ajan. Valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan tarvitsemia valmiuksia suomen tai ruotsin kielessä sekä siten edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Suomen somalialaisten liitto tukee esitystä lisäopetuksen järjestämiseen niille oppilaille, joille vuoden mittainen valmistava opetus ei tarjoa riittäviä valmiuksia selviytyä kaikille yhteisessä suomen- tai ruotsinkielisessä opetuksessa.

Valmistavan opetuksen ja sen keston tulee lähteä aina lapsen ja nuoren tarpeista ja olla lapsen edun mukaista. Yhden lukuvuoden mittaisen valmistavan opetuksen jälkeen tulisi lapselle tehdä yksilökohtainen arviointi, jossa hänen oppimistuloksiaan verrataan laadittuun opetussuunnitelmaan, ja tehdä ratkaisu lisäopetuksen tarpeesta sen perusteella.

Esityksessä ehdotetaan, että Suomessa syntyneet maahanmuuttotaukaiset lapset rajattaisiin jatkossa kokonaan valmistavan opetuksen ulkopuolelle. Viime aikoina noin 10 prosenttia valmistavaan opetukseen osallistuneista on ollut Suomessa syntyneitä. Jos tähän päädytään, tulee näiden lasten ja nuorten saada muilla tavoilla riittävä tuki opiskelulle. On tarpeen varmistaa, että kouluissa kautta maan on valmiudet kielitietoiseen opetukseen, opetuskielen tukiopetukseen, suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -oppimäärän opetukseen sekä oppilaiden oman äidinkielen opetukseen.

Onko perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus mielestänne tarpeellinen?

Kuten esityksessä tuodaan esiin, on osalla oppilaita Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen mukaan tarve saada valmistavaa opetusta pidemmän ajan. Tämä koskee erityisesti yläkouluikäisenä maahan tulleita oppilaita, luku- ja kirjoitustaidon osalta alkuvaiheessa olevia oppilaita ja sota- ja kriisialueilta tulleita traumataustaisia oppilaita.

Suomen somalialaisten liitto pitää tämän vuoksi esitystä valmistavan opetuksen lisäopetuksesta hyvin myönteisenä.

Onko perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen rahoitusratkaisu toimiva?

Ei lausuttavaa

Onko teillä lausuttavaa aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen korottamista koskevaan osuuteen esityksessä?

Esityksen tavoitteena on aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien enimmäismaksujen noin 23 prosentin korotuksella kompensoida kunnille aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuteen tehtävä 7 miljoonan euron valtion rahoituksen vähennys.

Aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa lapselle turvallisen ympäristön viettää aikaa varsinaisen koulupäivän ulkopuolella. Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lasten kasvua, vanhempien kasvatustehtävää ja kotoutumista. Maahanmuuttotauksaisille lapsille toiminta tarjoaa tärkeän mahdollisuuden saada tukea koulutehtävien tekemiseen ja tilaisuuden viettää vapaamuotoisesti aikaa suomenkielisten ikätovereiden kanssa. Se tukee kielitaidon kehitystä, koulussa menestymistä ja integroitumista kouluyhteisöön.

Maksujen korotukset eivät saa olla esteenä vähävaraisten ja maahanmuuttotauksaisten lasten osallistumiseen aamu- ja iltapäivätoimintaan. On huolehdittava siitä, että maksujen perimättä jättämis- tai alentamismahdollisuutta sovelletaan kunnissa niin, että kohtelu eri kunnissa on yhdenvertaista ja että tieto tästä mahdollisuudesta tavoittaa perheet.

Onko teillä lausuttavaa aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen indeksisäännöstä koskevaan osuuteen esityksessä?

Ei lausuttavaa

Onko teillä muuta lausuttavaa esitysluonnoksesta (esim. vaikutusarvioinnit)

-

Jama Mohamed
Suomen somalialaisten liitto